

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)

1 november 2022

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week daalde in [Infectieradar](#) het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten (4,4%) vergeleken met de week ervoor (5,0%). Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) daalde (-30%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal bij de GGD geteste personen daalde ook (-27%). In de verpleeghuizen daalde het aantal bewoners met een positieve coronatest afgelopen week met 40%. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 18 oktober op 0,82 (0,75-0,89). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 daalde (-21%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC bleef stabiel. Er waren 53 IC-opnames (+4%), waar dat vorige week 51 opnames waren.

In week 42 (17-23 oktober) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht in het rioolwater licht met 8%, en in de eerste helft van week 43 (24-26 oktober) daalde deze (vooralsnog) met 17%. In beide weken was het rioolcijfer het hoogst in Haaglanden en Gooi en Vechtstreek. De omikronvariant BA.5 met subvarianten werd wederom het meest gedetecteerd; veelvuldig de BF.7 en in toenemende mate de BQ.1. De BA.4 subvarianten werden ook nog steeds gevonden, maar in minder mate.

In de kiemsurveillance werd de afgelopen periode een toename van BA.4.6, BA.2.75 en BF.7 gezien. Recent groeit echter het aandeel van subvariant BQ.1 (inclusief BQ.1.1). De prognose voor verdere ontwikkeling van het aandeel van de verschillende subvarianten is dat BQ.1 mogelijk nog voor het einde van dit jaar dominant zal worden. Het zou ook kunnen dat meerdere varianten de komende periode naast elkaar blijven circuleren. Prognoses worden wekelijks met nieuwe data uit de kiemsurveillance bijgewerkt.

Conclusie en duiding

De daling van het aantal mensen met COVID-19-achtige klachten, het aantal afgenomen testen, het aantal mensen met een positieve testuitslag en het aantal besmettingen in verpleeghuizen zette deze week verder door. Ook het aantal nieuwe ziekenhuisopnames nam af en het aantal nieuwe IC-opnames bleef opnieuw laag en stabiel. Ook in het rioolwater lijkt, na een lichte stijging in week 42, in week 43 de daling in te zetten. Het rioolcijfer was in beide weken in het hele land nog erg hoog. Er zijn geen aanwijzingen dat de nu circulerende omikronsubvarianten ziekmakender zijn. Of ze zullen leiden tot een toename in het aantal corona-infecties is op dit moment nog moeilijk in te schatten.

Advies coronathermometerstand

Zie voor de actuele coronathermometerstand het laatste advies van het Responsteam op 25 oktober 2022.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week daalde in [Infectieradar](#) het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten (4,4%) vergeleken met de week ervoor (5,0%). Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) daalde (-30%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal bij de GGD geteste personen daalde ook (-27%). In de verpleeghuizen daalde het aantal bewoners met een positieve coronatest afgelopen week met 40%. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 18 oktober op 0,82 (0,75-0,89). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 daalde (-21%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC bleef stabiel. Er waren 53 IC-opnames (+4%), waar dat vorige week 51 opnames waren.

B) Rioolwatersurveillance

In week 42 (17-23 oktober) steeg de landelijk gemiddelde virusvracht in het rioolwater licht met 8% ten opzichte van week 41, naar een waarde van 1726 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. In de eerste helft van week 43 (24-26 oktober) daalde de landelijk gemiddelde virusvracht vooralsnog met 17%, naar een waarde van 1433 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. Het rioolcijfer was in beide weken in het hele land nog erg hoog, maar relatief het hoogst in Haaglanden en Gooi en Vechtstreek.

In de meest recent geteste rioolwatermonsters uit week 42 was de omikronvariant BA.5 (met subvarianten) het meest prevalent, vooral de BF.7-variant werd veelvuldig gedetecteerd en in toenemende mate ook de BQ.1-variant. In mindere mate werden de specifieke mutaties voor de BA.4-variant, inclusief BA.4.6, gevonden.

C) Kiemsurveillance/virusvarianten

De omikronvariant heeft tot op heden vijf subvarianten: BA.1 t/m BA.5. Nadat aanvankelijk BA.1 en vervolgens BA.2 dominant was in Nederland, is sinds juni BA.5 dominant. Inmiddels zijn van zowel BA.2 als BA.4 als BA.5 diverse subvarianten aanwezig die met extra aandacht worden gevolgd; bijvoorbeeld de BA.2-subvarianten BA.2.75 en BA.2.12.1, de BA.4 subvariant BA.4.6 en diverse BA.5-subvarianten, waaronder BF.7 en BQ.1 (inclusief BQ.1.1). Ook recombinanten van varianten, zoals XBB worden gevolgd.

De afgelopen periode zagen we een toename van BA.4.6, BA.2.75 en BF.7. Recent groeit echter het aandeel van subvariant BQ.1 (inclusief BQ.1.1). Recombinant XBB is tot op heden slechts enkele malen aangetroffen. De prognose voor verdere ontwikkeling van het aandeel van de verschillende subvarianten op basis van de meest recente gegevens uit de kiemsurveillance toont dat BQ.1 mogelijk nog voor het einde van dit jaar dominant zal worden. Deze prognoses zijn echter nog onzeker. Het zou ook kunnen dat meerdere varianten, inclusief BQ.1, naast elkaar blijven circuleren de komende periode. Het aandeel van deze varianten wordt in de gaten gehouden en de prognoses worden wekelijks bijgewerkt met nieuwe data uit de kiemsurveillance.

Bovengenoemde subvarianten lijken door kleine specifieke veranderingen in het spike-eiwit de opgebouwde afweer tegen SARS-CoV-2 (door vaccinatie of een infectie) gemakkelijker te kunnen omzeilen. Het is echter nog te vroeg om te kunnen inschatten of deze varianten zullen leiden tot een toename in aantal corona-infecties, los van een verwachte toename door het seizoenseffect. Er zijn geen aanwijzingen dat deze varianten meer ziekmakend zijn dan de overige omikronvarianten. In een aantal landen om ons heen lijken deze varianten net als in Nederland toe te nemen.

De toename van varianten wordt in samenwerking met Salto ook gevolgd met variant PCR. Zie hiervoor [Varianten van het coronavirus SARS-CoV-2 | RIVM](#).